

Slávnosť sv. Rodiny

28. december 2025

Mt 2, 13- 14, 19 - 23

Milé sestry a bratia v Kristovi

O Ježišovi Kristovi vyznávame, že bol zároveň pravý Boh i pravý človek. Niekedy máme ale sklon to ľudské v Ježišovi prehliadnuť a hneď v ňom vidieť Boha - Syna, druhú božskú osobu. Vianoce nám pripomínajú práve to ľudské v Ježišovi. Nielen jeho počatie a narodenie, ktoré sú opradené viacerými rozprávami, ktoré dávajú Ježišovmu detstvu nádych zázraku, nadprirodzena.

Dnešný sviatok sv. Rodiny oproti tomu nám kladie pred oči Ježiša v tej najľudskejšej podobe. Musel vyrastať ako ostatné ľudské deti a bol odkázaný na lásku a starostlivosť svojich rodičov. Tak ako my, aj on potreboval druhých ľudí. Rodina: mama, otec, súrodenci sú prvými ľuďmi, ktorí nás vedú cez tie najrannejšie roky nášho života, ktoré sú zároveň také dôležité. Dávajú nám pocit emocionálnej istoty a domova. Neskôr sa k nim pridávajú priatelia, s ktorými zdieľame radosti, aj ťažké chvíle v živote. Nemáme žiadne detailnejšie záznamy o Ježišovom detstve - okrem tých pár, ktoré naznačujú hraničné situácie. Dnes sme videli Jozefa, ktorý spolu s Máriou musel utekať do cudziny - dnes by sme ho nazvali migrantom - aby rodine aj dieťaťu zachránil život.

Jozef s Máriou robili to, čo robí každá rodina - chránia život tých najzraniteľnejších, chránia deti. Rodičia sa často musia prispôbiť svojim deťom, ale nepadne im to zaťažko, pretože sú naplnení citom lásky a s optimizmom myslia na budúcnosť svojich detí - už ich vidia, ako od nich raz prevezmú štafetu. Deti sú pre rodičov naplnením života, aj keď určite nie jediným.

Prečo dnes v cirkvi toľko zdôrazňujeme rodinu? Preto, lebo rodina tvorí oproti ostatnému svetu určitý protipól, v ktorom sú možné priame vzťahy. Aj keď rodina spíňa viacero účelov, predsa na prvom mieste sú a majú byť vzťahy. V rodine je možné, aby ľudia zabudli na svoj vonkajší image, ktorý si budujú pre potreby spoločnosti, pre potreby zamestnania, pre potreby sveta. V rodine je dôležitejšia ešte jedna rovina - a to vnútorná.

Rodina je miesto, kde manželia môžu spolu so svojim deťmi vstúpiť do ozajstného vzájomného dialógu, rozhovoru. Nielen toho vonkajšieho. V rozhovore potom môžu všetci nájsť to svoje lepšie. Ja, tak ako sa to deje na začiatku každého vzťahu. To je niečo, čo sa nedá vopred naprogramovať, naplánovať - to sa deje práve tam, kde ľudia žijú priame, otvorené vzťahy.

Pamätám si, že ako kedysi náš profesor kazateľstva, Jozef Vrablec mal na tému sv. Rodiny jemne ironickú kázeň, pri ktorej zdôraznil skutočnosť, že voľakedy bol v každej domácnosti nad posteľou zavesený obraz sv. Rodiny - Ježiša, Márie a Jozefa. Len reálny život rodín sa často nedržal príkladu sv. Rodiny. Ešte mi znejú v uši slová nebohého profesora, ktorý zdôraznil, že na obraze bola znázornená celá sv. Rodina, aj sv. Jozef so svojimi pracovnými nástrojmi. A hoci naše rodiny boli podobné, zdôraznil, že aj pílku doma mali, len manželia samotní sa už v živote často neznášali. Nebrali si skutočný príklad zo sv. Rodiny. Ako hovoril kazateľ, žrali sa navzájom.

Dnes už takéto obrazy doma nemáme, pravdepodobne sa ani manželia navzájom až tak „nežerú“, ale aj dnes sa niekedy stane, že si zrazu manželia zrazu po rokoch už k sebe nevedia nájsť cestu. Stáva sa, že časom žijú vedľa seba už len ako dvaja vlastne cudzí ľudia. (jeden kňaz raz zdôraznil že to musí byť pre človeka ešte ťažšie ako kňazský celibát).

Pritom by možno stačilo znovu vstúpiť do priameho vzťahu. Zabudnúť na všetku účelovosť, na vonkajšok. Zabudnúť na to, čo sme roky navonok budovali a pokúsiť sa namiesto toho materiálneho, vonkajšieho znovu o kúsok srdca.

Človek je sociálna bytosť. Nemôže žiť sám. Aj Ježiš nám to dnes na sviatok sv. Rodiny naznačuje. Nakoniec to naznačuje - podobne ako sv. Jozefovi - aj naše podvedomie, ktoré sa prejavuje aj v snoch. Pokúsme sa preto podľa príkladu sv. Rodiny aj my o otvorené srdce voči svojim blízkym, najbližším.